

Пошто је чак и инертни РРА најзад реаговао – и 6. марта, после [девет жалби Двери](#) и [четири жалбе СРС](#), обзнанио да је „[утврдио неравномерну заступљеност учесника изборне кампање у програмима емитера](#)“ – постало је јасно да ови избори тешко могу да понесу епитет „демократски“.

Демократски избори се у теорији описују као „поштени и слободни“. Први атрибут се односи на бројање гласова, други на приступ изборних такмаца јавним гласилима, проток информација и одсуство притиска на бираче.

Досадашња изборна кампања је показала да што је странка која учествује на изборима критичнија према Александру Вучићу и СНС, то ће имати гори медијски третман и мање простора у јавним гласилима. У том смислу, главне жртве медијске блокаде су Двери и СРС као водеће странке антимајнстрим опозиције, а главни предмет медијске сатанизације је ДС (посебно њен председник Драган Ђилас) као најважнија странка мајнстрим опозиције.

Двери су, тако, недељама указивале да им је спречен сваки приступ великим медијама, назвавши то „[директн ом изборном краћом пре изборног дана](#)“. Српска радикална странка [наводила](#) је у својим жалбама налазе самог РРА (за раздобље до 28. фебруара 2014): заступљеност СРС у предизборним емисијама РТС 1

Око

Да Можда Не

и

Упитник

0%(а СНС 26%), заступљеност у Дневнику у 19.30 РТС 3%(СНС 19%), заступљеност у Дневнику у 17.00 РТВ 0%(СНС 43%), у Вестима у 19.00 ТВ Прве 1%(СНС 34%), у вестима РТВ Пинк 0% (СНС 27%), итд. „

З

[а више од тридесет дана кампање нисмо позвани да гостујемо ни у једној емисији на РТС-у, Пинку, Првој и ТВ Хепи](#)

„, жалили су се радикали. Двери и СРС су нарочито били огорчени због третмана „Јавног сервиса“ (РТС), због чега су јавно протествовали

[испред](#)

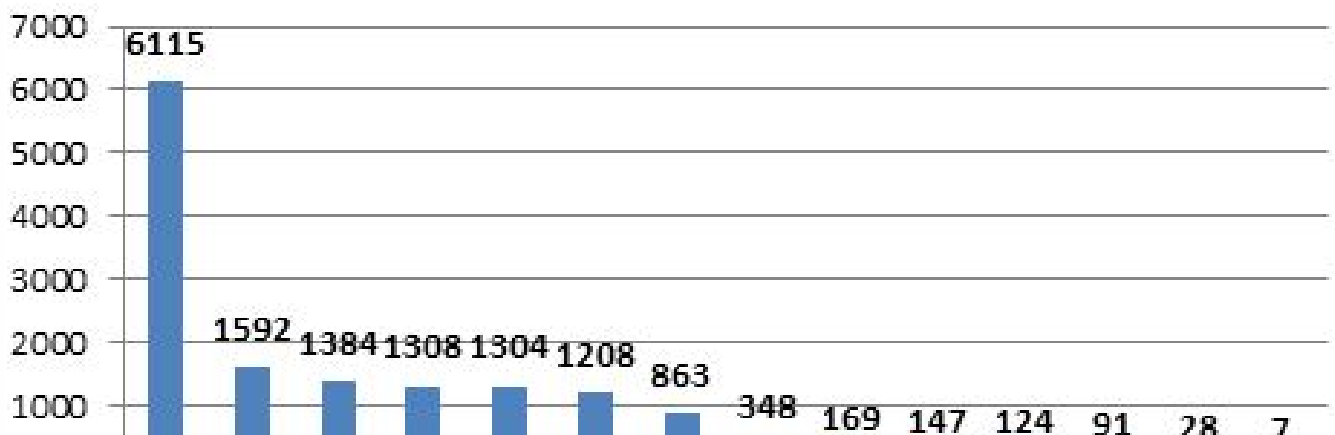
или

[унутар](#)

[зграде](#)

у Таковској 10.

9-15. februar

ДС као највећа опозициона странка у политичком мејнстриму није тек тако могао бити игнорисан. Но ова странка и њен лидер, током кампање, свакодневно су пролазили кроз медијски трибунал. Због тога је Драган Ђилас лично протествовао код председника РТА, рекавши да је „[то што се дешава у електронским медијима у Србији последњих година и по дана изазвао је злочин према представницима опозиције и људима који другачије мисле](#)“.

Демократе су протествовале и што су њиховог председника напредњаци називали „[коров ом](#)“ и „[семе ном зла](#)“, а Ђилас је упозорио да „

[због стања у медијима ове изборе не сматра демократским](#)

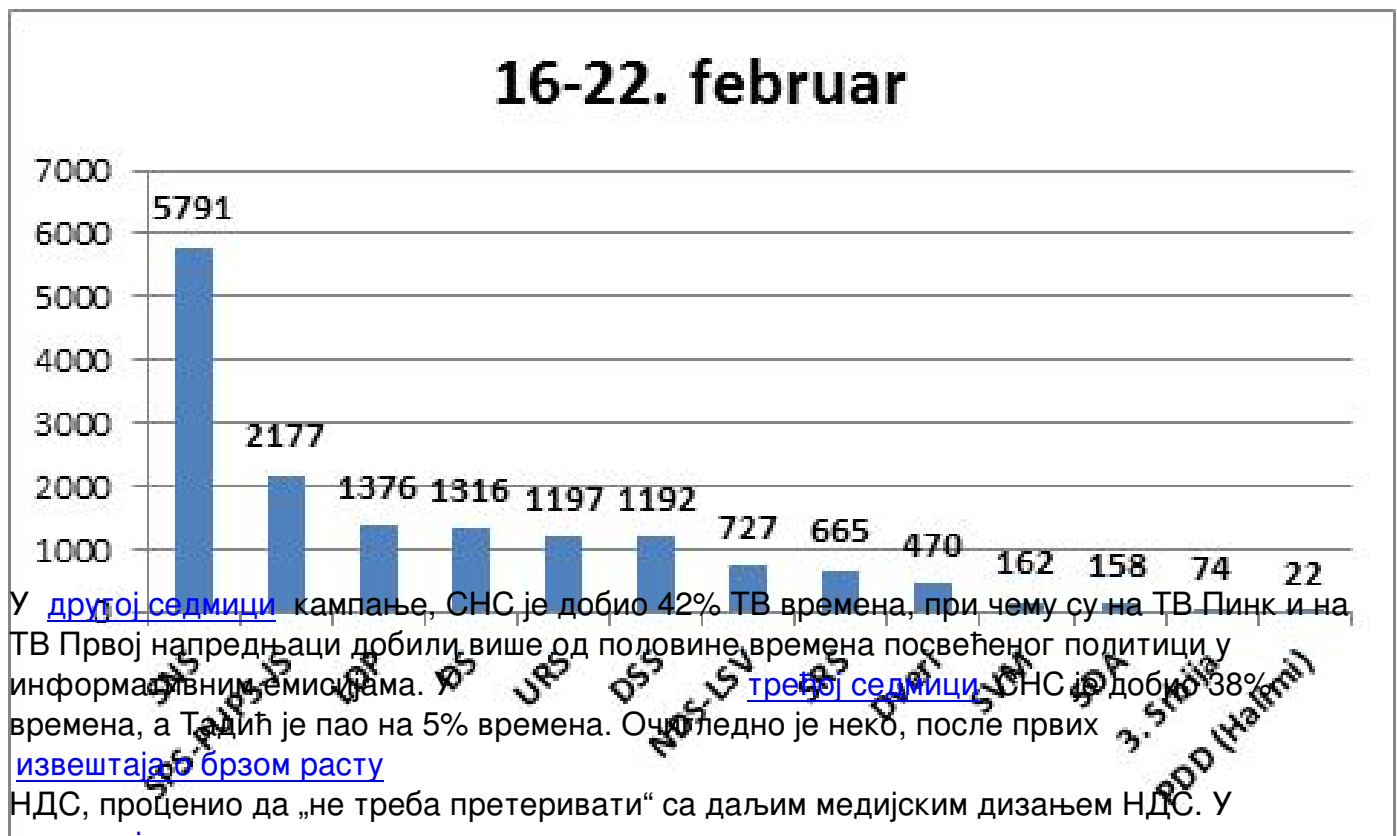
„

Квантитативни показатељи које су прикупиле поједине посматрачке агенције потврђују утисак о изразитој медијској неравноправности опозиције – поготово оне која је истински критична према режиму Александра Вучића. Истраживање агенције Клипинг (која није, као РРА, анализирала само предизборне блокове, већ [цео информативни програм](#)) показује да је

[у првој седмици](#)

предизборне кампање (2-8. фебруар), у главним информативним емисијама националних ТВ станица (РТЦ1 –

Дневник 2, ТВ Пинк – Национални дневник, ТВ Б92 – Вести у 6:30, ТВ Прва – Вести, ТВ Х епи – Телемастер) СНС имао 31% времена (на ТВ Првој 42%!), а да је на другом месту била тада још неформална коалиција Бориса Тадића са 15% времена. Тадић је, очигледно, у том тренутку медијски форисирао како би се што више спустио ДС. Зато је његова нерегистрована коалиција добила, рецимо, 5,3 пута више времена од СРС.

СНС је имао 30% ТВ времена, а најнеуравнотеженији приступ забележен је у информативним програмима ТВ Пинк и ТВ Прва.

Сличну слику дају нам и анализе штампаних медија. Према налазу [Центра за мониторинг](#)

нализирао седам дневних листова

, који је а

у раздобљу

од 15. до 23. фебруара, на СНС је отпадало 40 одсто текстова, на ДС 19 одсто, али су сви текстови објављени о ДС били негативни, у чему су се нарочито издвајали Курир и Информер. Слично стање утврђено је и за

[наредни период](#)

(од 24. фебруара до 1. марта). „Дневни листови Курир и

Информер настављају са негативном кампањом против Демократске странке. У Куриру су поново сви чланци о ДС-у изразито негативни, а слична ситуација је и у Инфомеру где је три четвртине чланака о ДС-у негативно

„. Раније, Центар за

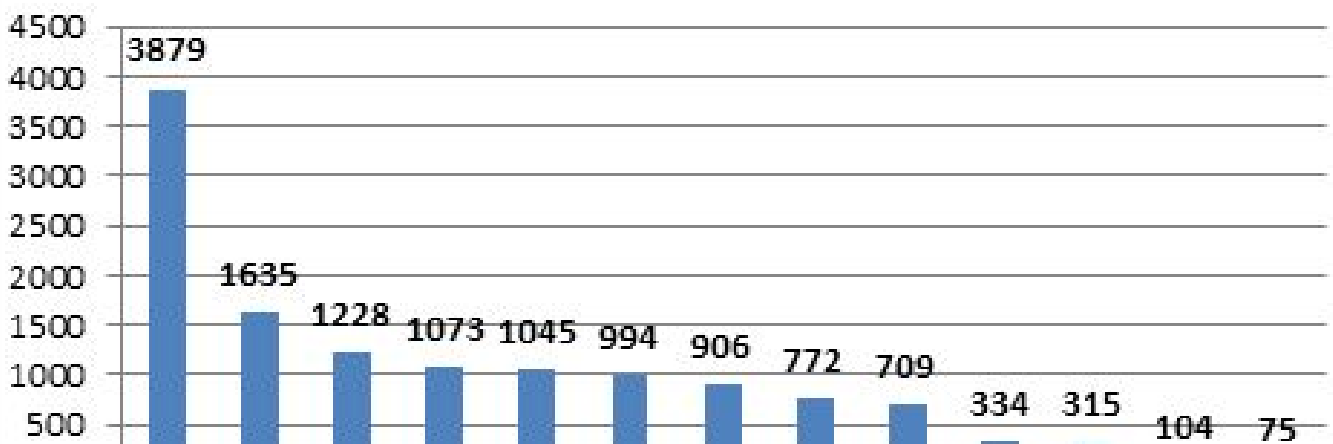
мониторинг

је упозорио да су „

[слободни и фер избори у Србији озбиљно угрожени пласирањем непроверених информација из истрага у медије у циљу дискредитације](#)

“

23. februar - 1. mart

Посебна прича је притисак на бираче у њиховим домовима, током кампање „сигуран глас“ („од врата до врата“). Од грађана се не само тражило да кажу [за кога ће гласати](#), већ су активисти СНС вршили притисак и вишекратним додасцима – потписнику овог текста су, рецимо, напредњачки активисти три пута долазили на врата, а четврти пут су звали телефоном. Као посебна врста притиска може се сматрати сам наступ ових активиста: „Добар дан, срећујемо бирачке спискове, да ли подржавате борбу Александра Вучића против корупције? Сигурно ћете онда гласати за њега, дајте нам Ваш број телефона да Вас подсетимо да изађете на гласање“. Ретко који грађанин ће се усудити да каже да не подржава борбу против корупције (јер тиме ризикује да сам буде осумњичен да је корумпиран), док звање телефоном на дан избора како би се бирач „подсетио“ да гласа за владајућу странку тешко да се може ускладити са идејом о слободним изборима.

Пише: Слободан Антонић
понедељак, 10 март 2014 08:06

Коначно, остаје нам да видимо, ако је већ угрожен слободни карактер ових избора, како ће изгледати сам дан гласања и да ли ће се макар гласови поштено бројати (тј. да ли ће избори бити „фер“). Досадашње искуство са локалним изборима, на којима су активисти СНС умели да врше безобзиран притисак на бираче и бирачке одборе, не даје нам, нажалост, претераних разлога за оптимизам. Тако је, рецимо, на општинским изборима у Врбасу забележено да је „већа група ћелавца, њих око 150, углавном са београдским регистарским таблицама јуче (дан уочи избора – С. А.) заводио терор по Врбасу и околним селима. Пресретали су људе на улици, говорили им за кога да гласају, претили, а било је и туче. - [Улетали су чак и на гласачка места, претили, отимали бирачке спискове, цепали их](#) ... – кажу у Општинској изборној комисији у Врбасу“.

Нарочито узнемиравајуће звучи готово свакодневна изјава Александра Вучића да се „[неће дозволити украјински сценарио у Србији](#)“. Члан Борка Стефановић, члан Председништва ДС, изјавио да „[Србији прети босански и украјински сценарио социјалног бунта ако напредњаци остану на власти](#)“.

„, то је од стране режима прочитано као „

[Позив ДС на украјински сценарио уколико на изборима не успеју да формирају владу](#)

“. Ово је било типично „СНС спиновање“, јер је Стефановић говорио о „социјалном бунту“, а не о (не)доласку ДС на власт. Након тога, Вучић је у готово сваком предизборном наступу помињао „украјински сценарио“, „мотке“, „оне који сањају немире и нереде“, као и да неће дозволити „освајање власти пушкама“ (

[Београд, 24. 2](#)

;

[Београд, 25. 2](#)

;

[Владичин Хан, 1. 3](#)

“
”
[Лесковац, 1.3](#)

“
”
[Сремска Митровица, 3. 3](#)

“
”
[Београд, 3. 3](#)

“
”
[Бор, 5. 3](#)

“
”
[Зајечар, 5. 3](#)

“
”
[Топола, 6. 3](#)

“
”
[Београд 7. 3](#)

“
”
[Београд, 9. 3](#)

“). Тему „украјинског сценарија“ такође су радо прихватили и разрађивали

СНС аналитичари –

који изгледа једини смеју да објашњавају политичка збивања на РТС и другим великим ТВ. Они су упозоравали да се „

[неодговорним изјавама, попут изјава челника ДС-а](#)

[, могу отерати потенцијални инвеститори и онемогућити реализација пројеката попут](#)

[`Београда на води`](#)

“
”

Остаје нејасно – каквој тачно *превентиви* је намењена толика прича о „украјинском сценарију“? Могућим протестима опозиције због изборних нерегуларности? Будућим негодовањима радника због [новог закона о](#)

[раду](#)

?

Незадовољству пензионера због најављене „

[реформе пензионог система](#)

“? У сваком случају, ако власт уочи избора застрашује јавност непрекидним опомињањима да неће дозволити „српски Мајдан“ (као да се не зна ко је кијевски Мајдан финансирао и медијски помогао?), онда се природно јављају сумње да носилац режима или зна за какав заверенички план, или да има свој сопствени план који предвиђа да ће због неких будућих потеза власти доћи до ескалације грађанског незадовољства.

Да ли у те потезе спада и „изборно штимовање“, како би се обезбедио баш онакав састав парламента каквим га је замислио носилац режима, видећемо 16. марта. Но већ сада је јасно да су ови избори – са изразитим притиском на бираче и са јавношћу у којој се новинари просто такмиче ко ће боље језиком угланцати Вучићеве ципеле, а ко ревнотије игнористати или клеветати опозицију – вероватно најмање слободни избори

Пише: Слободан Антонић
понедељак, 10 март 2014 08:06

у Србији од децембра 2000. године (видети: [Консолидација демократских установа у Србији после 2000. године](#), стр. 85-97).

СНС је на прошлим изборима (2012) већ демонстрирао склоност да се игра изборном регуларношћу. Рекламирајући „[изборну крађу](#)“ – коју после, чак [ни са позиције власти, нису доказали](#) – Вучић и напредњаци су манифестовали потпуно неразумевање савремене демократије и њеног начела да су „избори средишњи чин демократије“ ([William H. Riker](#)

,
р

. 5). Јер, ако су мањкави избори, мањкава је и демократија. Не може се тврдити да су, 6. маја 2012, „избори покрадени“, а онда, као да ништа није било, на основу тих истих изборних резултата преузети власт, па онда, доцније, по тим истим правилима, организовати нове изборе.

Зато је 16. март 2014. преломни дан за српску демократију. Тада ће се видети да ли у Србији доиста имамо макар „консолидовану изборну демократију“ ([Павловић и Антонић](#)) , или смо се поново вратили у доба „изборног ауторитаризма“ (*исто*

). За такву оцену неће нам бити потребни никакви ЕУ или ОЕБС посматрачи. Уосталом, познато је правило Вашингтона за разне ауторитарце и диктаторе:

“

[Он можда и јесте кучкин син, али је наш кучкин син](#)

”. Не, за демократију у Србији се морамо побринути сами. А 16. март, као и све што ће после тога доћи, показатељ хоћемо ли се за своја права морати и тући, или ће их власт макар елементарно поштовати.